Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 93 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, MAY 16, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 16-го ТРАВНЯ 1996 р. | Ч. 93. РІК CIII

Л.Кучма відвідав Вірменію

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 14-го травня, Президент України Леонід Кучма відбув до столиці Вірменії Єревану для зустрічі з президентом країни Левоном Тер-Петросяном.

Готуючись до цієї візити, Президент Кучма 12-го травня прийняв тимчасово повіреного в справах Вірменії в Україні Грача Сілваняна. Президент України зазначив, що візиту до Вірменії розглядає як важливий крок на шляху до дальшого зміцнення відносин між Україною та Вірменією. Обговорено програму візити, яка включає виступ Л. Кучми на засіданні Національних зборів Вірменії, зустріч з католикосом Геригіном I, представниками вірменської громадськости та української громади у Вірменії. Передбачається підписання низки двосторонніх документів, в тому числі договору про дружбу і співробітництво між обома країнами.

Л. Кучма відвідує Вірменію напередодні її Дня Незалежности, який вірмени святкують 28-го травня.

З. Кулика і О. Савенка звинувачують в антиукраїнській діяльності

Київ (Р. Р.). — У понеділок, 13-го травня, тимчасова парламентарна комісія, що розслідувала становище в телевізійному інформаційному просторі України, поставила питання на сесії Верховної Ради України про недовір'я голові Державного комітету телебачення і радіомовлення Зиновію Куликові та президентові Національної Телекомпанії України Олександрові Савенкові.

Голова тимчасової слідчої комісії, член фракції комуністів, Сергій Аксьоненко, виступивши в українському парляменті, сказав, що Державний комітет телебачення і радіомовлення України проводить політику, спрямовану на передачу контролі над державними каналами телерадіомовлення чужоземним компаніям, підрив реклямового ринку, поступки чужоземним компаніям реклямового простору України. За словами Аксьоненка, із 7.4 трильйона карбованців, виділених з бюджету на діяльність Держтелерадіо, чималу суму використано не за призначенням. Зокрема, один трильйон карбованців заплачено за передачі продукції компанії „Інова-Фільм" в Німеччині. Крім того, більшість обладнання закупили не безпосередньо у виробників, а через посередників. Близько 20 відс. грошей, виділених на обладнання, використано на придбання службового транспорту. При цьому співробітникам кілька місяців не виплачували зарплатню. Аксьоненко вважає, що діяльність Держтелерадіокомітету „спрямовано на обслуговування чиновників Адміністрації Президента". Це не дозволяє вийти українському телебаченню на високий рівень. Тому від тимчасової слідчої комісії Аксьоненко запропонував висловити недовір'я З. Куликові та О. Савенкові.

З. Кулик, виступивши в парляменті, спростував твердження, викладені у доповіді слідчої комісії, назвавши їх „дезінформа-

(Закінчення на стор. 3)

„Післямова" виграла процес

Київ (Р. Р.). — Тут арбітражний суд столиці задовольнив позов телевізійної компанії „Нова мова" до Національної Телекомпанії України.

Відповідача рішенням суду зобов'язано відновити щоденні передачі програми „Післямова". Згідно з договором, так має тривати до 31-го грудня 1996 року.

Незважаючи на рішення суду, „Післямова" покищо не вийшла. За словами президента телевізійної компанії „Нова мова" Олександра Ткаченка, ще продовжуються переговори з Національною Телекомпанією України, але тепер уже з вагомими документами в руках, оскільки правда на боці те-лекомпанії „Нова мова" і суд це підтвердив.

В Києві вшанували Ю. Бадзя

Київ (Р. Р.). — Тут у Музеї Т. Шевченка відбувся вечір вшанування відомого правозахисника, колишнього політв'язня, політичного діяча Юрія Бадзя у зв'язку з його 60-річчям.

Привітали ювілята видатні політики, громадські діячі, колишні політв'язні, друзі та письменники, серед них Євген Сверстюк, Євген Пронюк, Олесь Шевченко, Григорій Куценко, Іван Драч, професори Київського Університету.

Промовці відзначили, що життя Ю. Бадзя було надзвичайно насичене історичними подіями не лише державного, але й плянетарного значення. За під тягарем політичних і суспільних бур Ю. Бадзьо не зламався. Він залишається життєлюбним, активним і працьовитим. Його батьківський край, Закарпаття, зростив у серці щирість і любов до батьківщини.

Як і всі шістдесятники, Ю. Бадзьо не зміг спокійно спостерігати, коли у роки так званої хрущовської „відлиги" почалися нові репресії. У 1965 році арештували Івана Світличного, Михайла та Богдана Горинів, Олександра Заливаху та інших.

З протестом проти цих арештів виступили Василь Стус, Михайлина Коцюбинська, Вячеслав Чорновіл, Іван Дзюба, Євген Сверстюк. Виступив з публічним протестом і Юрій Бадзьо, якому тоді було 29 років і він працював в Інституті літератури. Після цього його відразу ж відділи інституцьському судилищу та виключили з КПСС-КПУ. Він тримався гідно, але працю втратив. Довелося заробляти на життя випадковими підробітками, в тому числі, працюючи вантажником.

Після нової хвилі арештів у 1972 році Ю. Бадзьо написав працю „Право жити". Під час таємного обшуку працівники КҐБ викрали в нього весь рукопис. Довелось розпочинати наново. І знову, коли написав уже досить багато, прийшли уже відкрито з обшуком. Забрали і працю, і її автора.

Заарештували Ю. Бадзя навесні 1979 року. Сім років таборів суворого режиму відбув у Мордовії, де продовжував активну боротьбу з існуючим імперським режимом. По відбутті контрабірної кари був ще три роки у засланні на території Якутії. Звільнено його у 1988 році.

Прибувши до Києва, Ю. Бадзьо знову активно включився у громадську і політичну діяльність. На той час в Україні перебудова ще й не починалася, хоча М. Горбачов активно її пропагував і в Росії дещо зрушилося. З виходом із тюрем дисидентів, совєтський режим захитався і в Україні. І до цього доклав зусиль також і Ю. Бадзьо, який активно виступав на зібраннях, у пресі. Пізніше став засновником і першим головою Демократичної Партії України.

Сьогодні Ю. Бадзьо працює в Інституті філософії НАН України. Він є членом Спілки Письменників України і продовжує політичну, літературну та наукову працю. Ю. Бадзьо є досвідченим політичним діячем та несхитним борцем за незалежну Україну.

Військову службу скорочено

Київ. — Вояки в Україні служитимуть на півроку менше в результаті указу Президента України і відповідного наказу міністра оборони, повідомила УНІАР 13-го травня.

Указ Президента ч. 137 і наказ міністра оборони ч. 40 з 12-го травня про черговий призов на військову службу зменшують термін служби вояків від 24 місяців до 18 місяців, повідомив на пресконференції в Міністерстві Оборони полковник Микола Бойченко, начальник управління призову і комплектування Головного управління мобілізації та комплектування Генерального штабу Збройних Сил України. Для осіб з вищою освітою термін служби становитиме 12 місяців. А служба у Військово-Морських Силах, як і раніше триватиме 24 місяці (18 місяців для осіб з вищою освітою).

Полковник Бойченко пов'язав зменшення тер-

(Закінчення на стор. 3)

Сенатор Р. Дол міняє виборчу стратегію

Вашінгтон. — Тут у вівторок, 14-го травня, найближчі співробітники сенатора Роберта Дола повідомили репортерів засобів масової інформації, що він вирішив передати свої щоденні обов'язки провідника сенатської більшости в інші руки, щоб могти всецiло віддатись справам виборчої кампанії. Причиною цього рішення, були турботи багатьох чільних республіканських політичних діячів, які уважають, що ці його кожноденні обов'язки в Сенаті руйнують його можливості у президентських виборах.

Сенатор Р. Дол від 1984 року є провідником республіканців у Сенаті. Це становище він хотів також ужити як засіб своєї передвиборчої кампанії, щоб виборці побачили його політичні здібності та вміння серйозного керівника у важливих питаннях. Одначе ці пляни не увінчалися успіхами, бо у Сенаті прийшлось йому воювати з демократами та вирішувати несуттєві справи, а це все забирало час і конечно потрібну енергію у передвиборчих змаганнях.

Ще одне важливе політичне рішення зробив сен. Р. Дол цими днями, коли, згідно з його прибічниками, постановив тепер не називати кандидатури свого віцепрезидента, але зробити це аж на республіканській конвенції у серпні.

Всі ці заходи на думку аналітиків є спрямовані на те, щоб оживити свою передвиборчу кампанію та довести до відома американського загалу та виборців, що саме він, Р. Дол, є таким кандидатом на президента, якого у майбутньому потребує Америка.

ЗАГОСТРИЛИСЯ ТОРГОВЕЛЬНІ НЕЗГОДИ МІЖ ЗСА І КИТАЄМ

Вашінгтон. — У вівторок, 14-го травня, раптово припинилися торговельні переговори між делегаціями З'єднаних Стейтів Америки і Китаю. Відразу після того Адміністрація президента Билла Клінтона висловилася за запровадження твердих торговельних санкцій проти китайських виробників текстилю і електроніки.

До цього рішення Вашінгтон прийшов, коли з'ясувалося, що китайські фірми, всупереч офіційним запевненням Пекіну, продовжують незаконно копіювати американську продукцію. Китайські обіцянки почати рішучу боротьбу зі своїми електронічними піратами,так і залишилися непідкріпленими ділом словами.

Американські санкції передбачають оприлюднення реєстру китайських товарів, на які американська митна служба накладе 100-відсотковий податок. Під цей податок потраплять товари на загальну суму 3 блн. дол. Обсяг китайського експорту у ЗСА досягає тепер 40 блн. дол.

Спостерігачі все ж підкреслюють, що сторони ще мають досить часу, щоб знайти компромісове рішення. Згідно з американським законом, санкції наберуть чинности не раніше, ніж через місяць після їхнього оприлюднення.

Китайське піратство передусім стосується компакт-дисків і комп'ютерних програм. Американські експерти стверджують, що ЗСА через діяльність піратів недоотержують понад 2 блн. дол.,

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

ЕПІДЕМІЇ НЕ ВЩУХАЮТЬ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Начальник управління охорони здоров'я Севастопільського міського виконавчого комітету Анатолій Токарєв повідомив, що від початку року в місті зареєстровано 2,150 випадків захворювань вірусним гепатитом А. Тільки у квітні до лікарень потрапили 515 хворих, серед яких 80 дітей. Лікарі вважають, що збудником хвороби є питна вода. Число хворих на гепатит з кожним роком зростає.

ДУНАЙ ЗАБРУДНЕНО РАДІЯЦІЄЮ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Завідуючий лябораторією, яка досліджує гирла рік при Севастопільському морському відділі Українського Гідрометеоінституту Віталій Сімов повідомив, що досі вважалося ніби ріка Дніпро найбільше забруднює Чорне море радіонуклідами, які несе з Чорнобильської зони. Але такі судження помилкові, запевнив В. Сімов. Дослідження в гирлах рік показали, що викид в Чорне море цезію-а137 з Дунаю в 40 разів перевищує викид його з Дніпра. Концентрація стронцію-90 в дунайських і дніпрових водах приблизно однакова. Причину такого насичення дунайських вод радіонуклідами дослідники пов'язують з функціонуванням атомних електростанцій в европейських країнах.

ЗАКОН ПЕРЕГЛЯНУТЬ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз висловив думку, що закон про повну заборону реклями тютюнових і алкогольних виробів буде змінено, оскільки його норми є дискримінаційними. На думку голови парляменту, необхідно встановити диференційні розміри податків залежно від приналежности реклямової продукції, змісту реклями тощо. Пільги мають бути встановлені для українських виробників реклями.

ПРАВНИЧА СЕКЦІЯ СУМ

КИЇВ. — Спілка Української Молоді провела перше засідання правничої секції, на якому обговорено права громадян в Україні і ЗСА. З доповідями виступили: доктор юриспруденції Петро Матіяшек, ЗСА, та консультант Дорадчої ради при українському парляменті Ігор Деркач. В обговоренні взяли участь члени СУМ з Києва та Львова. На засіданні порушувалася тема проєкту конституції України, що стосується громадських прав та змін, які належить внести до діючих законів у разі схвалення проєкту конституції. Вирішено затвердити правничу секцію, як постійно діючий клюб СУМ в Україні. Головою секції обрано Катерину Фіялко.

ПОСТАВЛЕНО ОПЕРУ Д. БОРТНЯНСЬКОГО

КИЇВ. — У культурному центрі Національного Університету „Києво-Могилянська Академія" відбулася прем'єра опери Дмитра Бортнянського „Сокіл". Опера вперше прозвучала українською мовою. Лібретто з французької переклав Максим Стріха. Керівник вистави — режисер експериментального театру-студії НАУКМА Валерій Більченко. Мистецький керівник — заслужена артистка України Наталія Свириденко. Диригент — лавреат міжнародних конкурсів Сергій Протопопов.

В АМЕРИЦІ

ВІДОМИМ ФАКТОМ Є, ЩО місцеві телевізійні станції з куди більшим ентузіязмом покривають появи однієї чи іншої особистости в їхніх околицях, а у році президентських виборів цього чи іншого кандидата. Останнім часом ці можливості значно використовує президент Билл Клінтон і тим самим промощує собі кращий шлях до свідомости пересічного виборця. Аналітики та угрупування, котрі слідкують за рівним розподілом часу у засобах масової інформації для всіх кандидатів уважають, що це переходить межі справедливости. Коли взяти до уваги теперішню ситуацію в ЗСА, то Президент використовує кожну позитивну оказію для пропагування своєї кандидатури, а його суперник сенатор Роберт Дол, є повсякчасно виставлений на критичні монологи. Одначе коли ці факти дійдуть до свідомости виборців, то на думку експертів, все може трапитись.

НІДЕ ІНАКШЕ ТАК НАПОЛЕГЛИВО не змагаються з огрядністю як в ЗСА, останніми десятиліттями це стало майже всенародним змагом і згідно з найновішими обрахунками коштує майже 70 блн. дол. річно. Тому повідомлення в засобах масової інформації про те, що Державне управління харчів і ліків дозволило на лік, який запобігає огрядності, приборкуючи голод і переконуючи мозок, що шлунок ситий. Лік, з відповідною назвою Редукс виробу Вайт-Аєрст лябораторії, появиться в крамницях вже наступного місяця, але тільки за лікарською рецептою. Це вперше за 20 років Державне управління харчів і ліків схвалило лік для контролі огрядности.

У СВІТІ

СОЦІОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР „Евробарометр" на замовлення Европейської комісії провів опитування у колишніх комуністичних країнах Східньої Европи на тему, як ставиться населення тих країн до впровадження ринкової економіки. Виявилось, що найбільшу підтримку вона має в Албанії (76 відсотків), а найменшу — в Росії (19 відсотків). У Хорватії за ринкову економіку виступає 65 відсотків населення, в Румунії — 64, у Польщі — 62 відсотки. Опитування також засвідчило, що тільки шість відсотків громадян у країнах СНД вважають, що економічні реформи відбуваються у нормальному темпі. А найбільша кількість опитаних, які відповіли, що реформи зовсім не відбуваються, на Україні (30 відсотків), у Білорусі (29 відсотків) і в Росії (26 відсотків). Найзначнішого валового національного продукту досягнули Албанія, Словаччина і Польща. Понад 20 відсотків громадян цих країн сказали, що їхнє економічне становище стало кращим, ніж рік тому.

ВПЛИВОВА ПОЛІТИЧНА партія Італії „Ліга Півночі", яка виступає за відокремлення північних, найбільш промислово розвинутих і багатих областей країни і заснування на цих територіях самостійної держави Паданії, зробила ще один крок у цьому напрямі. Цими днями на засіданні не передбаченого конституцією Італії „Північного парляменту" утворено „уряд Паданії", який очолив керівник фракції „Ліги Півночі" у палаті депутатів італійського парляменту Джанкарльо Палярїні. Він повідомив, що цей „кабінет" має поважний намір стати альтернативою центральному урядові Італії і задемонструвати здатність успішно керувати своєю територією.

Суд відкладено через мову

Київ. — Засідання народного суду Шевченківського району щодо захисту чести і гідности міністра оборони України Валерія Шарова відкладено на 23-го травня і причиною цього стала мова, згідно з повідомленням УНІАР.

Приводом для подання Валерієм Шаровим позову до суду була стаття головного редактора столичної газети „Вечірній Київ" Віталія Карпенка п. з. „Державний переворот" у числі з 8-го лютого ц.р., у якій В. Шарова звинувачено у випрацюванні такої концепції реформування Збройних Сил України, яка приведе до їхньої ліквідації. У позові міністер оборони просить суд зобов'язати головного редактора спростувати неправдиві відомості, а також сплатити компенсацію за моральну шкоду у розмірі 2 блн. карбованців, що мають бути переховані до Фонду допомоги інвалідам-учасникам афганської війни.

На суді відповідач В. Карпенко попросив перенести судове засідання „через неможливість підготувати необхідну відповідь судові і самому підготуватися до суду, оскільки позов був складений неукраїнською мовою".

„А російську мову, — сказав В. Карпенко, — я не знаю настільки добре, щоб розібратися в тонкощах і нюансах логіки позивача. Суд же — річ серйозна і найменша мовна похибка чи мовне непорозуміння може привести до спотворення істини".

В. Карпенко також запропонував згідно зі статтею дев'ятою Цивільно-процесуального кодексу України забезпечити ведення судового процесу українською мовою, а у випадку, якщо представники позивача нею не володіють, запропонувати позивачеві найняти перекладачів.

На прохання кореспондента УНІАР судовий процес прокоментували професор Василь Костицький, який представляв на суді В. Карпенка, і депутат Степан Хмара, голова Української Консервативної Республіканської Партії.

В. Костицький: Я вважаю, що перебіг судового процесу дає можливість зробити, як мінімум два висновки. Перший висновок полягає в тому, що була проігнорована вимога статті 157 конституції України і статті дев'ятої Цивільно-процесуального кодексу щодо ведення судочинства українською мовою. Адже ніякий суд не встановив, що в Києві більшість населення розмовляє російською мовою, що могло б стати підставою для ведення процесу російською мовою. Оскільки такий факт не встановлений ні судом, ні переписом, то судове засідання слід було б вести українською мовою. Подруге, у судді проявилося упереджене ставлення до представників „Вечірнього Києва". Зокрема, це виявилося в тому, що суддя вперто не реагувала на їхні протести з приводу звинувачень у лукавстві, які лунали з боку представника позивача, здатности Віталія Карпенка тлумачити ті чи інші мови. На мою думку, це свідчить про упередженість судді, і представники „Вечірнього Києва" у майбутньому, звичайно, зроблять відповідні висновки.

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Найменше зло — все ж зло

Справді трапляються ситуації, і в індивідуальному, і в суспільному житті, коли нема можливости вибирати між добрим варіянтом і злим, й хочеш чи ні, а мусиш вдоволитися меншою з двох кривд. Та чи не дивно чути від державного діяча отаку арґументацію: „Оберіть мене, бо я є меншою кривдою"?

Саме в цей спосіб агітує за себе російський президент Єльцин. Спочатку він подавав свій демократизм на темному тлі політичного екстреміста Жириновського. Мовляв, якщо я вам не подобаюся, то прийде набагато гірший. Тепер, коли Жириновського відтіснили комуністи, Єльцинові стало ще легше вдавати зі себе „меншу кривду". А тим часом російське життя так розійшлося з російською політикою, що доведена до крайніх злиднів маса вже не розрізняє, де більша кривда, а де менша, тобто вже не бачить різниці між Жириновським, Зюгановим і Єльцином. Чергова московська „відлига" — це лише нагода для ошуканого народу вихлюпнути своє обурення. „В Росії дві напасті: внизу власть тьми, а нагорі — тьма власті",— писав у минулому столітті відомий московський сатирик. Це ще й сьогодні так. Походження тьми — ще докомуністичне, ще царське. В Росії завжди панував дух „общіни", еґалітарности, тобто соціяльної зрівняйлівки: цар з поміщиками чи генсек з партійною номенлятурою — на вершечку піраміди, а маса, однаково сіра і німа — в її основі. Це не просто суспільний устрій — це психологічна кліша, якої росіяни неспроможні позбутися.

Теперішня вдавана російська демократія на наших очах закінчується вражаючо-гнітючою соціяльною поляризацією: угору, до статусу економічного панства, прорвалися тисячі сильних, зубатих хижаків, які більше не хотіли жити під фальшивим гаслом общинної рівности. І маса не може їм цього вибачити. Слід чекати великих акцій народної пімсти. Перша з них вже стала фактом — перемога комуністів у минулих парляментарних виборах. Другою може стати перемога Зюганова, комуністичного лідера, у червневих президентських виборах. В Росії, згідно з найглибшим переконанням більшости, мусить знову „восторжествувати соціяльна справедливість", іншими словам — багатіїв не повинно бути. Тим Росія завжди відрізнялася від решти світу: усі відомі революції прагнули до того, щоб більше не було бідних, лише російські революціонери заповзялися, щоб не було багатих.

Мафіозні групи й родинні клани, що скористалися з беззаконня, корумпованости і тотальної аморальности „демократичної" влади і загребли величезні капітали, стали власниками банків, корпорацій, природних ресурсів, мають надію зберегти свої неправедні маєтки. Цими днями 13 найбільших російських підприємців (Б. Березовський, В. Ґусінський, А. Смоленський, М. Фрідман, М. Ходоровський та ін.) звернулися „до країни і світу" зі закликом не допустити „насильства і смути", відвернути „дуже можливу громадянську війну". Сама по собі ціль достойна, однак з-за неї стирчать вуха розрахунку: автори добре знають, що масовий бунт зробить їх знову бідними і саме тому намагаються переконати, що теперішня демократія в Росії — краща, ніж ніяка.

І що ж вони пропонують, обстоюючи „потребу політичного компромісу" у спільноті? Не шляхи, якими й біднота врешті прийде до статків, не капіталізацію Росії на основі справедливих і твердих законів, а старий міт російської „вищости": „Росія — ето історічєскі сложівшійся союз народов, в котором русскіє іґралі і іґрают собірательную роль..."— пишуть лукаві банкіри. Їм здається, що вони знають Росією, знають, що типовий росіянин сьогодні такий самий, яким він був завжди — у традиційній фуфайці і кирзаках, голодний і холодний, але, як завжди, готовий „іґрать собірательную роль".

На цей раз вони можуть помилитися. На цей раз „відлига" в Росії затрималася довше, ніж звичайно — народ встиг так збідніти, що навіть убога комуністична недавня дійсність згадується, мов рай. Коли діти не мають ні взуття, ні одежі, ні зошитів, коли пенсіонерам не вистачає на хліб і мило, коли жебраки заполонили вулиці російських міст, пересічному росіянинові вже не до "собірательной ролі" і не до „вищости" , в якій продовжують його переконувати немудрі, недалекоглядні провідники.

Ярослав Гайвас

КИТАЙСЬКА ПОЛІТИКА ВАШІНҐТОНУ НА РОЗДОРІЖЖІ

Українська народна приповідка каже: „Хто хоче з чортом їсти, мусить довгу ложку мати". Вашінґтонські дипломати забули про це, коли летіли на конференцію „великої сімки" до Москви, так як забували і в своїх стосунках з Москвою вже від довшого часу, а особливо в своїй некритичній підтримці президента Російської Федерації Бориса Єльцина. На ньому вони будували багато надій і плянів, а він тим часом, приймаючи більйони від західніх джерел, у чому йому допомагали американці, домовлявся з комуністичним Китаєм власне стосовно такої китайсько-російської дружби і співпраці, яка зовсім не до смаку американцям.

Чорні хмари

На китайсько-американському горизонті густіють чорні хмари і якщо не знайти і застосувати проти цього адекватних заходів, то може дійти до повного заморoження відносин між тими двома ґігантами. А знайти, а ще важніше застосувати такі заходи може не вдатися, бо в Конґресі, який саме тепер приготовляє основні дебати і рішення, насамперед у господарській співпраці, а відтак взагалі в політичних і культурних проблемах міцніє протикитайська постава. Америка перед виборами, і щоб виграти їх, кожна партія, в першу чергу, звертає увагу на виборчі проблеми. А основна проблема республіканців — ослабити якнайбільше президента Билла Клінтона його невдачами на внутрішньому і зовнішньому відтинках. На внутрішньому відтинку республіканцям важкувато добитися того, бо внутрішня політика президента Клінтона вдало лявірує між потребами держави та народу і потребами виборчої акції, зате на зовнішньому відтинку постають можливості вдарити по невдачах Президента. Саме така можливість на китайському відтинку. На російському відтинку республіканці чекають на вибори президента в Росії 16-го червня. Коли б, не дай Боже, Єльцин програв, і вибори виграли комуністи та їхні союзники, то республіканці матимуть найвагоміший арґумент проти здатности президента Клінтона вести потрібну політичну лінію супроти різних світових сих, а в сполуці з китайськими невдачами Президента це може бути переважаючим арґументом.

А з Китаєм направду зле. Америка традиційно допомагала Китаєві багато, але від часу перемоги в 1949 році комуністів над американським протеже Чанкайшеком все змінилося. Понад 20 років ЗСА взагалі не визнавали китайського уряду і не співпрацювали з ним. Аж до президентури Ричарда Ніксона Вашінґтон визнавав тільки китайський уряд на острові Тайван як загальнокитайський уряд. Щойно президент Ніксон добився цього перелому, навіть відвідав Китай, що загально в ЗСА і в світі вважали великим і позитивним політичним переломом. До останнього часу політика президента Клінтона щодо Китаю була нерівномірна, що пояснювано, що взагалі у своїй політиці у світі Клінтон не завжди займає виразні й тривалі позиції. В той же час, коли почався в Китаї внутрішній перелом у 1988-89 роках під проводом Денґа, одного з останніх колишніх співробітників Мао і учасників Великого маршу, і почали широко розвиватися можливості поширювання і поглиблювання співпраці Америки з Китаєм, до чого Китай виявляв велику готовість, почали виникати й множитися клопоти і суперечки. Однією з причин тих суперечок було непошанування американських авторських прав, ліцензій тощо китайською індустрією, а тому що вся промисловість була у державних руках, то це значило державою. Згідно з американськими підрахунками, йдеться про більйони долярів, які тратить американський господарський світ. На підставі американсько-китайського договору з минулого року китайський уряд мав докласти зусиль, щоб припинити це. Минулого року Пекін почав проводити відповідні у цьому напрямі акції, але останньо у зв'язку з наростанням конфліктів між обидвома державами піратство американських виробів у Китаї набирає щораз ширших розмірів. Вашінґтон загрозив санкціями в сумі понад два більйони долярів. До загострення відносин долучився ще продаж Пекіном магнетичних перстенів Пакістанові, які, на думку Вашінґтону, можуть бути вжиті для продукції атомової бомби, що Пекін заперечує. Врешті Вашінґтон вислав до Пекіну тимчасово виконуючу обов'язки торговельного секретаря Шарлін Баршефску, яка в ультимативній формі виклала чотири вимоги до уряду в Пекіні з погрозою, що якщо вони не будуть виконані до 15-го травня ц. р., то Вашінґтон накладе на Китай санкції. Санкції можуть бути дуже широкі й фактично руйнівні для Китаю й саме тепер у Конґресі почалися дебати, якими ті санкції мають бути.

Адміністрація президента Клінтона не хотіла б допустити до фактичного зірвання господарської співпраці. Велика частина Конґресу, зокрема праве крило республіканців, хоче власне того. Висланий до Пекіну Адміністрацією Вашінґтону недавній заступник секретаря Департаменту торгівлі, а тепер керівник школи менаджменту у Єйльському університеті Джефрі Ґортем після повернення з Пекіну заявив: „Ми опинилися в системі розвалювання. Ми звинувачуємо китайців, вони протиставляться, ми грозимо санкціями, вони грозять відплатою. І ніхто насправді не має пляну, як це все стримати". А речник міністерства закордонних справ Китаю Шен Ґуофанґ публічно заявив, що у відповідь на американські санкції проти Китаю будуть китайські проти Америки. Він сказав: „Чим більше ЗСА натискають, тим менші можливості вони матимуть на китайському ринку". А це діло немале і для Китаю, і для ЗСА.

Жахливі інформації

Як до цього всього дійшло після такої ділової і надійної зустрічі президента КНР Дзянґа Земіна з президентом ЗСА Биллом Клінтоном в Ню Йорку на форумі ООН? Після того з Пекіну надходили листи й пригадки, що Китай чекає на дальші заповіджені на зустрічі обидвох президентів розмови, але відповіді не було, навпаки, з американського боку були щораз гостріші засуди КНР та її керівництва в старих і нових проблемах. Американська преса та засоби масової інформації подавали щораз нові жахливі інформації про поведінку державної влади в Китаї, про нові засуди, переслідування, навіть знущання над маленькими дівчатками в сиротинцях. Крім цього появилися нові антикитайські вияви в американській політиці. Найгостріша — це справа Тайвану, запрошення до ЗСА кандидата на президента Тайвану у виборах, що мали відбутися у квітні 1996 року і що є великим кроком у майбутньому перетворенні Тайвану в самостійну державу і відлучення його від Китаю, що багатоголоса американська публічна опінія гаряче підтримувала. А проти цього ще гарячіше був Пекін. Справа переросла у великий всебічний конфлікт. Що сталося?

Серед американських політологів, а навіть у державних колах Вашінґтону, почали ширитися думки, що КНР стоїть перед тією самою небезпекою, яка сталася для СССР. Про це щораз частіше писалося в пресі, на цю тему почали появлятися наукові праці в серйозних журналах. Поволі це ставало з бажання, як звичайно буває в таких випадках, думкою і спершу обережним, а крок за кроком глибоким переконанням. Це виявилося в часі бльокади Тайвану китайськими збройними морськими та летунськими силами та бомбардування ракетами водних просторів, що ведуть до портів Тайвану. Та не лише у відношенні до Тайвану. В ЗСА почали появлятися книжки про Тибет, про його некитайськість, про його права на самостійність, або принаймні повну всебічну автономію. Появилися в пресі вимоги, щоб Вашінґтон вимагав від Пекіну дозволу на відкриття американського консульства в Тибеті. Губернатор Гонґ Конґу Христофер Паттен менше прислухувався до порад Лондону, як поступати, маючи перед собою передачу Гонґ Конґу 1997 року Китаєві, а більше до порад від американських правих кіл, як старатися створити якнайбільші труднощі Китаєві у перебранні цього могутнього центрального господарського, комунікаційного і торговельного азійського центру.

Нові вітри

Очевидно, що в тій ситуації Вашінґтон мусів обмежувати співпрацю з Пекіном, а готовитися на всяку евентуальність. Щойно тепер, коли зі сходу повіяли нові вітри, східньоазійські держави виразно зайняли становище, що є тільки один Китай і його острів Тайван, коли Японія відмовилася від існування вибору ЗСА чи КНР, бо для неї є і ЗСА — її стратеґічний союзник, і Китай — держава великого китайського народу, коли стало ясно, що КНР не стоїть в обличчі розкладу, а навпаки

(Закінчення на стор. 3)

Роман Борковський

Книжка з новою тематикою

III

Крім тої офіційної політики, що полягала на допомозі загроженим державам, опрацьовано „секретну офензиву", що мала за завдання підірвати ідеологічну, політичну й економічну силу Росії на її власній території. Це також причинилося до розвалу СССР.

Нова американська політика після розвалу СССР щойно зарисовується і перебуває у стані експериментування.

Якщо йдеться про Великобританію, то автор вже у першому реченні стверджує, що „Друга світова війна та її закінчення маркували кінець 'клясичної' британської політики балянсу сил, що її Лондон практикував протягом попередніх десятиліть і століть" (стор. 131). Дальший виклад обґрунтовує ту тезу. У висліді війни Великобританія перестала бути світовою імперією і не могла балянсувати надпотуг та інших держав. Ця роля припала Америці. Зате Великобританія старається в більшій або меншій мірі інтеґруватися в об'єднану Европу та її об'єднуючі структури.

А тепер декілька завваг до цілости праці. Якщо йдеться про аналізу, висновки і тези автора, то вони в основі правильні, бо базовані на багатому фактичному матеріялі й поглядах світових знавців згаданої проблематики. Все таки існує можливість деякого покращання, головно у технічному сенсі. Найперше щодо термінології. Вже перше речення книжки: „Що таке міжнародні відносини як окрема дисципліна?", яке є „сирим" перенесенням англійського терміну „інтернешенел релейшенс", де нам визначають науку про міжнародні відносини, звучить непереконливо. На наш погляд, в українській мові не існують міжнародні відносини, як наукова дисципліна, але існує наукова дисципліна про міжнародні видносини, тобто міжнародні відносини є предметом її дослідження. Так як держава є предметом політичних дисциплін, але не можемо сказати — держава як наукова дисципліна. До речі, вироблення відповідної термінології в тій ділянці вимагає певної дискусії та усталень власне на форумі факультету міжнародних відносин Львівського Університету. Кожна нова дисципліна потребує такої дискусії та усталень. Якщо йдеться про елементи сили держави, то бажано було б, щоб автор для кожного елементу подав підзаголовок і окремий підрозділ. Це для ясности викладу і його зрозуміння.

Якщо йдеться про міжнародні організації, то краще було б зосередитися на кількох більш важливих, а решту перенести у список як додаток. Велике число назв тих організацій перешкоджає засвоєнню у читачів, а зокрема слухачів, викладу. Зрештою, він цілком правильно ширше обговорює декілька найбільш важливих, яким присвячує окремі підрозділи.

І вкінці дуже допомогли б такому науковому виданню такі наукові атрибути, як іменний індекс і список літератури предмету. Того списка не може заступити відсилання до певних місць використаної літератури (таких відсилань є 71). Йдеться про джерела неконечно використані в студії, але які мають відношення до предмету. Це особливо важливе для студентів, які схочуть дальше спеціялізуватися в даній ділянці.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

А в Україні все ще „хокей" і „Гаага"

Багато вже писалося в нашій пресі про те, що в Україні під совєтським режимом українська мова і правопис зазнали насильної русифікації. Особливо замітною була русифікація в транслітерації чужомовних слів, власних імен та географічних назв. Заборонивши букву „ґ", русифікатори примусили українців передавати латинське „g" як „г", а тоді латинське „h" (перед голосним) довелося передавати його приблизним відповідником „х". Все це відповідало правилам російської мови, в якій буква „г" вимовляється як „ґ", а звук „г" як такий не існує, а радше російськомовні люди не розрізняють між звуками українського „г" і „х". На відміну від російської мови, українська має усі три звуки і букви — „г", „х" і „ґ" — і тому такий накинений їй обмежений вибір не відповідає її фонетичному характерові.

Думалося, що з приходом незалежної України таке насильство над українським правописом буде рішуче відкинене мовознавцями в Україні та що вони привернуть правильну, фонетичну, транслітерацію чужих слів. На жаль, там діється щось радше навпаки. Передо мною „Вісник" Національної Академії Наук України, ч. 11-12 з 1995 року із статтею про транслітерацію чужомовних слів. Автор статті, М. Вакуленко, переконує читача, що в англійських і німецьких словах букву „h" обов'язково треба писати українською мовою як „х". Він наводить ось такі приклади: хол, хокей, хобі, хандбол, Холмс, Хайнс, Хайне, Холівуд, Х'юстон, Хановер, Хічкок, Оклахома, Охайо, Хамілтон, Холовей; а також Хонда, Хітачі, Хокайдо, Хельсінки, Херцеговіна, Стокхолм. Передавати англійське „h" як „г" — „це нонсенс" — повчає М. Вакуленко. Для нас, що живемо в Америці, щоденно занурені в океані звуків англійської мови — це справжнє відкриття!

Дехто може потішатися тим, що М. Вакуленко — фізик, а не філолог і тому його опінія не матиме особливого впливу, але вже сам факт, що таку опінію надрукувала НАН України означає, що вона там втішається ширшою піддержкою. Зрештою, не набагато краще виглядає ця справа в професійних мовознавців Києва.

Переглядаю найновіший правописний словник української мови, „Орфографічний словник" А. А. Бурячка, виданий в Києві 1995 року, із зазначенням, що його „рекомендовано Міністерством Освіти України". Тут ситуація з транслітерацією трохи краща, як у „Віснику" НАН України, але все таки знаходимо ті самі „хобі", „хокей" і „хол". В словнику А. А. Бурячка буква „ґ" вправді „реґабілітована", але рідко коли вживається в транслітерації чужих слів. І так надибуємо там назви країн: „Гана", „Гватемала", „Гвінея", „Конго" і „Того", а відоме голляндське місто пишеться „Гаага". Останнє могло б когось розсмішити, якби не було так сумно, що в транслітерації чужих слів Україна все ще дальше воліє залишитися російською колонією.

А що на це наші мовознавці в діяспорі? Чи натиснуть вони на своїх колеґ в Києві, щоби вони в незалежній Україні запровадили незалежний український правопис?

Д-р Орест Попович,
професор хемії

Говелл, Н. Дж.

Любов Проць

Провалля ночі

Світлій пам'яті
Василя Симоненка

В проваллях ночі — чорно і глибоко.
В проваллях ночі гніздяться жахи.
Похмурий крук примружив хиже око
І глипа на залюднені шляхи.

Вони летять. Покручені і рівні.
Мої й чужі. Зачовгані і ні...
Захлинувшись розпукою, катівні
Навпомацки виходять на вогні.

Нам страшно. Нам — народженим опісля.
Тремтить рука і полум'я свічі.
Прийде й пригорне Василева пісня:
Колись і вам виходити вночі —

На голоси, вмуровані в сибіри,
Зашиті в зойк, заховані в лісах...
Тонка рука торкнеться тихо ліри —
Згадаємо усіх. Забудем страх.

І ця печаль, народжена опісля,
Метеликом — на квіточці свічі...
Прийде й пригорне Василева пісня:
Колись і нам виходити вночі...

с. Дубляни Львівської обл.

Ганна Черінь

Весна

Свіжо, легко, запашно навколо,
Радісно — мов вирвавсь із в'язниці!
Задзвеніло солов'їне сольо,
Підхопили горобці й синиці:
Наладнавши слух до соль-мажору,
Заспівали (теж мені хористи!)
Взявшися за руки, йдуть під гору
Дерева, зелені альпіністи.
Я піду услід за деревами,
Побіжу — усіх пережену —
Просто в тиміянні тиміями,
В молоду розсміяну весну.

7-го квітня 1996 р.

ПОДІЇ

ФЕСТИВАЛЬ В ДЖЕНКІНТАВНІ

Дженкінтавн, Па. — Тут у неділю, 19-го травня, на посілості парафії св. Арх. Михаїла, 1013 Фокс Чейс ровд, відбудеться весняний фестиваль. Початок о год. 1-ій після полудня. Спонзор — школа українського танцювального ансамблю „Волошки". Телефони для інформацій (215) 763-6443 або (215) 235-4078.

ТАБОРИ НА ОСЕЛІ СУМ

Елленвілл, Н. Й. — Тут під час літнього сезону на оселі СУМ проходитимуть такі табори: мистецький (30-го червня—13-го липня), виховно-практичний (7-го—20-го липня), виховно-відпочинковий (14—27-го липня), табір сумеңят (14—27-го липня), спортовий табір (14-го липня—10-го серпня) та вишкільний табір (11—31-го серпня). За анкетами слід звертатися до найближчого осередку СУМ. Тим, хто бажає бути виховниками, слід зголошуватися до Крайової управи або до голови Таборової комісії Богданни Пужик, тел. (203) 329-3713.

Китайська...

(Закінчення зі стор. 2)

буйного розвитку, про що почали писати найсерйозніші американські пресові органи — „Волл Стріт Джорнал", „Форейн Афферс" та інші, — коли найсердечніший приятель Билла Борис поїхав у Пекін і знайшов там ще більших приятелів, приходить опам'ятання: що і як робити далі? Навіть спікер Санату і майбутній кандидат республіканців у виборах президента Роберт Дол довго протягав свою доповідь у справах Азії, Китаю, Тайвану і т.д., бо мусів почекати, аж „трохи проясниться". А президент Клінтон тим більше журиться і санкціями Китаєві, і признанням йому статусу „найвищого упривілеювання" в торгівлі, і що робити чи не робити з дальшою співпрацею, принаймні покищо в товарообміні з Китаєм, і нарешті, як же бути з „сердечним приятелем" Борисом.

Правда, публічна опінія в Росії і російська преса та інші засоби масової інформації сприйняли союз Китаю з Росією, укладений президентом Єльциним, як великий тріюмф, але вибори і після виборів у Росії заповідають дальші негаразди, поглиблення внутрішніх конфліктів, а дехто говорить навіть про громадянську війну, отже союз чи несоюз з Китаєм покищо не буде родити багато овочів. Правда, американці правильно побоювалися такого союзу, а росіяни привітали його як „проєкт століття". „Ізвєстія" писали: „Президент Єльцин везе в Пекін проєкти століття", а вийнятково впливова „Красная Звєзда" написала: „Росія—Китай — партнерство, спрямоване у XXI століття", але треба зачекати, що буде з першим партнером — Росією. А тоді можна журитися.

Тим більше, що Китай офіційно заявив, що він готовий „зміцнювати" співпрацю з Японією і ЗСА, а Японія і ЗСА заявили у своїй деклярації про „стратегічний союз", що він спрямований „для підтримання стабільности і добробуту" Пацифіку, отже не проти Китаю.

АМЕРИКАНСЬКА МОРСЬКА ФЛЬОТА матиме першого чотиризіркового чорного адмірала. У понеділок, 13-го травня, президент Билл Клінтон номінував 55-річного віцеадмірала Пола Різона на підвищення до ранґи адмірала та призначення його головним командиром Атлянтійської фльоти у Норфок, Ва. Президент також номінував 45-річну контрадмірала Патришу Трейсі до ранґи віцеадмірала, вона буде другою з черги жінкою у збройних силах ЗСА, що здобула цю тризіркову ранґу. З новим званням віцеадмірала П. Трейсі стане шефом освіти та вишколу військово-морської фльоти.

Олбанська Округа УНС відбула Річні загальні збори

Вотервліт, Н. Й. (В. Літинський). — В суботу, 23-го березня ц. р. в Українському Клюбі у Вотервліті відбулися Річні загальні збори Округи УНС Олбані, Н. Й.

Збори, в яких взяли участь делегати чотирьох відділів (з п'ятьох в Окрузі) перевірили працю в Окрузі, вибрали Управу на 1996 рік, намітили плян праці на біжучий рік і вислухали цікаву доповідь заступника предсідника УНС д-ра Нестора Олесницького.

Збори відкрив голова Округи Павло Шевчук, вітаючи присутніх, а головно представника Головного Уряду д-ра Н. Олесницького, головну радну Стефанію Гаврилюк, колишнього радного Володимира Кваса і нового секретаря 266-го Відділу з Амстердаму Володимира Кривулича та попросив присутніх вшанувати померлих союзовців хвилиною мовчанки.

Президію зборів вибрано в складі: Євген Наболотний, предсідник і Володимир Літинський, секретар.

В. Літинський відчитав протокол з останніх Загальних зборів, який був прийнятий без змін.

Звіти уступаючої Управи започаткував голова Округи П. Шевчук. Він подав до відома, що в 1995 році відділи в Гадсон злучилися з 88-им в Кергонксоні, а Відділ 191-ий в Трой злучився з 13-им у Вотервліті. В 1995 році Округа мала кращі успіхи, як у попередньому, здобуваючи 49 членів, які були забезпечені на 420,000 дол. Цим Округа виконала свою організаційну квоту на 89 відс. До організаційного успіху причинилися такі урядовці: П. Шевчук (В. 13-ий) — 19 членів, С. Гаврилюк (В. 88-ий) — 16, В. Варшона (В. 266-ий) — шість, М. Савків (В. 57-ий) — п'ять, Д. Коцан (В. 191-ий) — один. Округа брала участь в курсах на Союзівці, 13 студентів Округи одержали стипендії на загальну суму 3,500 дол., а дві учениці-випускниці Школи Українознавства одержали по 50 дол. Округа брала участь в бенкеті-забаві з нагоди 100-ліття братства св. о. Миколая, а члени Округи брали чисельну участь в Дні Батька на Союзівці. Вкінці він подякував В. Варшоні, довголітньому заслуженому секретареві 266-го Відділу УНС в Амстердамі за довгі роки праці для УНС, його дружині Олі і Дмитрові Коцанові за його працю в 191-му Відділі УНС в Трой.

Короткий звіт із своєї праці дав секретар В. Літинський, а касир В. Варшона здав звіт із фінансів. Сальдо із 1994 року — 616.09 дол. Приходи в 1995 році — 90.57 дол. Розходи — 160 дол. Сальдо на 31-го грудня 1995 року — 546.66 дол.

Голова Контрольної комісії Стах Мочульський дав внесок дати абсолюторію уступаючій Управі, який присутні прийняли одноголосно.

П. Шевчук

На внесок Є. Наболотного рішено перевибрати ту саму Управу з тим, що новий секретар з Амстердаму, В. Кривулич, замінить В. Варшону як касир Округи. Нова Управа на 1996 рік залишається такою: голова — Павло Шевчук, заступники голови — Стефанія Гаврилюк і Микола Філь, секретар — Володимир Літинський, касир — Володимир Кривулич; Контрольна комісія — С. Мочульський, Антін Качан, Дмитро Коцан; Номінаційна комісія — І. Удич, П. Спяк, В. Терлецький.

Після вибору д-р Н. Олесницький в першу чергу зложив гратуляції Окрузі за організаційні успіхи, які поставили Округу Олбані на третє місце в цілій системі УНС. Далі він в цікавій формі, переплітаній гумором, дав багато маловідомих інформацій про УНС в цілості, про успіхи і невдачі. В першу чергу він сказав, що ідуть заходи про злуку УНС з Українським Братським Союзом. Продаж будинку є далі актуальною. Одною з причин є високі податки, які УНС платить від 1989 року, „Свобода" втратила 2,000 передплатників від часу підвищення передплати, але недобір зменшився з 1 млн. дол. до пів мільйона. На кінець д-р Олесницький побажав новій Управі успіху в 1996 році.

Коротке слово сказала радна С. Гаврилюк. Вона говорила головно про Союзівку і про пляни і зміни, які переводяться на цій оселі для покра-щання обслуг гостей.

В дискусії брали участь: В. Варшона, Є. Наболотний, М. Філь та інші. Вони порушували союзові справи, справи, пов'язані із стипендіями, „Свободою" тощо.

Вкінці П. Шевчук коротко пояснив деякі нові забезпеченеві програми і заохочував всіх до праці для добра УНС і української громади в Америці.

Після зборів відбулася вже традиційна перекуска.

З. Кулика...

(Закінчення зі стор. 1)

цією" та „демагогією". Він додав, що держтелерадіо отримало фінансів лише 52 відс. від необхідного, а державних замовлень вдалося виконати на 8 відс.

На вимогу тимчасової слідчої комісії висловити недовір'я керівникам Укртелерадіо та створити спеціяльні підрозділи Служби Безпеки України та Генеральної прокуратури, які захищали б „інформаційний суверенітет держави", депутати сказали, що такі серйозні звинувачення можна внести тільки в суді.

Військову...

(Закінчення зі стор. 1)

міну служби зі зменшенням кількости військовослужбовців у ЗС України.

За словами М. Бойченко, передбачена схваленим у березні 1992 року законом України можливість служби за контрактом відразу орієнтувала на створення професійних Збройних Сил.

„На жаль, через різні обставини не справдилися наші сподівання щодо кількости бажаючих, згідних служити за контрактом, — сказав М. Бойченко. — Так до осені 1993 року таких виявилося лише 2,000 замість запланованих 50,000. Це спонукало внести зміни до статті 23 закону щодо термінів військової служби: вони були збільшені до 24 і 18 місяців відповідно для всіх родів військ. Для Військово-Морських Сил цей термін було встановлено ще у червні 1992 року. Отже щодо термінів ми знову повернулися до норм закону про військову службу в редакції 1992 року".

М. Бойченко звернув увагу присутніх журналістів на те, що закон 1992 року надає великі пі-льги щодо перенесення призову на пізніше (за станом здоров'я, для продовження навчання тощо).

Він повідомив, що починаючи з весни 1993 року відсоток призовників від наявних ресурсів (тобто юнаків від 18 до 27 років станом на початок призову) коливається від 11 до 15 відсотків. Для нинішнього весняного призову, який розпочинається 15-го травня і триватиме до серпня, цей відсоток, за словами полковника, становить 14.

„40,000 призовників, — сказав він, — це цілком достатньо для забезпечення потреб Збройних Сил у поповненні".

Загострилися...

(Закінчення зі стор. 1)

оскільки виробники-нелеґали продають свою продукцію значно дешевше.

У відповідь на американські санкції китайці погрожують боляче заторкнути інтереси таких велетнів американської промисловости, як „Боїнг" і „Дженерал моторс".

Суд...

(Закінчення зі стор. 1)

С. Хмара: Я взагалі бачу ті перспективи, що в Україні врешті-решт буде українська влада. Покищо її немає. Я вважаю, що міністер оборони є ставлеником російських імперіялістів, завдання якого чітке — зруйнувати Збройні Сили, щоб таким чином Україна стала беззахисною. А наступний етап — це просто продиктувати свою волю Україні і включити її до складу імперії. Процес „білорусизації" України відбувається повним ходом, тільки не так як у Білорусі, а на більш професійному рівні, таємно від громадськости. Зокрема, Україна вже практично не має незалежних Збройних Сил. Всі документи, які підписав у Сочі і Тисовці Валерій Шмаров, є антиправні. Вони спрямовані на ліквідацію Збройних Сил і військової інфраструктури. Це — передача Росії 46 стратегічних бомбардувальників ТУ-160 і ТУ-95, спеціяльної інфраструктури стратегічних ядерних ракетних сил, крилатих ракет. Це і спільний спецзв'язок Збройних Сил України і Росії. Це і підписаний у Тисовці протокол про спільні заходи з виховної роботи у Збройних Силах, а ви уявляєте, що це таке? Це і низка інших питань: підготова кадрів, плянування, розвиток військової техніки, обмін військовими таємницями, допуск російських літаків на українські летовища, фактично вільний транзит через територію України російських Збройних Сил. Ось, здається, більшість з тих основних пунктів, які спрямовані на підрив і ліквідацію військової безпеки України, і це виконується руками Шмарова. За ним стоїть товариш Горбулін, секретар Ради національної безпеки України. З приводу цього діяльности я вже неодноразово робив запити на ім'я Президента України, але покищо конкретної відповіді не отримав.

Кореспондент: На вашу думку, як все ж таки буде розв'язана судова справа у Шевченківському райсуді?

С. Хмара: Я вважаю, що все залежить від української громадськости, її активности. Ви ж бачили суддю та її поведінку. Я вважаю, що це — унікальне явище, якого ви не побачили б у жодній незалежній державі світу. Суддя виступає іноземною мовою всупереч закону. Бачимо вільне трактування закону, прав громадян. Маємо приниження моєї чести і гідности як українця, приниження української держави, чести української нації.

Кореспондент: Так ви вважаєте, що у цьому суді ця справа не буде розв'язана?

С. Хмара: Я ще раз кажу: це тільки початок. Я бачу в цьому процесі той позитив, що буде привернуто увагу української громадськости до тих небезпечних процесів, які відбуваються тепер в Україні, процесів „білорусизації" і постуцової ліквідації незалежности.

В Перемишлі розпочали демонтаж бані колишньої катедри УГКЦ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як довідуємося з копій заяви Об'єднання Українців в Польщі і листа голови Львівської Міської Ради до президента Перемишля, там розпочався черговий демонтаж бані колишньої катедри УГКЦ, а тепер костьолу Кармелітів.

Відомо, що генеральний консерватор пам'яток Польщі, проф. Анджей Томашевський є проти демонтажу, помимо того, що спроби демонтажу були вже в 1993 році. Подібне рішення виніс головний адміністративний суд у Варшаві. Однак настоятель монастиря Кармелітів та воєводський консерватор пам'яток Марек Гоштила стоять за пляном демонтажу, а це, як підкреслює і заява Об'єднання Українців в Польщі і лист, підписаний посадником Львова Василем Куйбідою, може вплинути сильно на українсько-польські стосунки. Тому українські чинники закликають до затримання демонтажу, зокрема з уваги на політичну ситуацію та пляновані відвідини Польщі Президентом України Леонідом Кучмою.

В Чикаґо дітвора вшанувала Т. Шевченка

Учні четвертої кляси

При звуках спільно відспіваного „Заповіту" розпочалося традиційне Шевченківське свято в Школі Українознавства при „Рідній Школі" в Чикаго. Мгр Н. Л. Хойнацька, директор школи, привітала душпастирів, гостей, батьків та дітей та підкреслила важливість духової спадщини, яку нам передав великий геній.

Як щороку, учителі, при помочі батьків, старанно приготовили дітей від дошкілля до шостої кляси до участи в цьому святі для вшанування пам'яті великого поета. Святковий настрій надала цьому святі учителька третьої кляси Віра Лесик своєю деклямацією на честь Тараса Шевченка. Гарно вбрані у вишивках, на сцені прикрашеній чудовим образом Шевченка, наші малята переплітали вірші з хоровими та сольовими піснями на слова Шевченка.

До успіху цього свята причинилися учителі від дошкілля до шостої кляси: Христина Таран, Наталка та Володимир Сидор, Адріяна Субота, Віра Лесик, Михайло Климчак, Дарія Діденко, Марійка Трусевич, Марійка Климчак, Володимир Діденко, Олена Гірна та помічниці Ася Бискош та Лариса Куликівська.

Особливе признання належиться учням Школи Українознавства, котрі окрім своїх щоденних шкільних обов'язків присвячуються збереженню своєї української спадщини.

М. Трусевич

В 25-ту СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
дорогої, незабутньої МАТЕРІ і БАБУСІ

бл. п.

КСЕНІ КУХАР
(з дому ГРИНЬ)

будуть відправлені:

ПАНАХИДА в суботу 18-го травня 1996 р. о год. 11-ій ранку на цвинтарі свв. Петра і Павла у Вотерфорд, Н. Й.
БОГОСЛУЖЕННЯ в понеділок 3-го червня 1996 р. о год. 9:30 ранку в церкві свв. Петра і Павла в Когозві, Ню Йорк.

Про молитви за душу покійної просять:

син — РОМАН з дружиною АННОЮ і дітьми ІГОРЕМ і НАТАЛКОЮ
дочки — ОЛЬГА з сином МАКСИМОМ
— МАРТА з чоловіком МАГЕШОМ ТЕЙЛОРЕМ

Із смутком повідомляємо, що 12-го травня 1996 р. по тяжкій недузі відійшов у вічність

бл. п.
магістер прав
ЯРОСЛАВ САВКА

РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з родиною і знайомими, що 13-го травня 1996 року, проживши 99 років відійшла у вічність наша дорога й незабутня МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ БАҐАН

Покійна — вдова з 1942 року по відомому громадянинові Михайлові, народилася в Тернополі. Понад 50 років прожила в Вінніпезі.

У глибокому смутку:

дочка — **ОЛЬГА ГАЙОВСЬКА з чоловіком ВАСИЛЕМ**
внуки — **МОТРЯ КОЛТИК з чоловіком ТАРАСОМ**
— **БОГДАННА ДОНАЛД з чоловіком ПЕТРОМ**
правнуки — **ТИМОН, ХРИЗАНТ, МАКСИМ КОЛТИКИ**
— **ХРИСТЯ, КАТРУСЯ і НИКІ ДОНАЛДИ**
дочка — **ОРИСЯ ЖИЛА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ**
внуки — **СВЯТОСЛАВА КАЧАРАЙ з чоловіком СТЕФАНОМ, ЛЮБОМИР ЖИЛА з дружиною ДВАННОЮ і РОМАННА ФРАЙ з чоловіком МИХАЙЛОМ**
правнуки — **АДРІЯНА і НАТАЛКА КАЧАРАЇ, ІВАН, ТАРАС ЖИЛИ, ТАЛЯ-ХРИСТИНА і ЛАРИСА ФРАЇ.**

У ДАНСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ запляновано засідання, на якому обговорюватиметься становище у Тибеті. В переслуханнях візьме участь провідник тибетської Ламаїстської Церкви далай-лама, який приїхав до Данії на запрошення міністерства закордонних справ. Відразу по приїзді у Копенгаген далай-лама в розмові з журналістами підкреслив, що залишається вірним ненасильницьким методам боротьби за релігійні і національні права тибетців. Він сказав, що має своєю метою не незалежність Тибету, який входить до складу Китаю як автономна територія, а тільки запевнення „справжнього самоуправління" цього самобутнього краю.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕРЕСА ІВАНІНА член УНС Відд. 333-го Т-ва Україна в Бервік, Па. померла 18-го грудня 1995 року на 80-му році життя. Нар. в Бервік, Па. ЗСА. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку сина Івана мол. і дочку Тересу. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Бервік, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Деббі Голтер, секр.

....

МИХАЙЛО ПАПІШ член УНС Відд. 55-го Т-ва ім. св. Михаїла в Балтиморі, Мд. помер 3-го лютого 1996 року на 74-му році життя. Нар. 1-го грудня 1921 року в Мериленд. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Маргарету, дітей і внуків. Похорон відбувся 7-го лютого 1996 року в Metro Crematory, Inc. in Catonsville, Md.
Вічна Йому Пам'ять!

Маріянна Ціздин, секр.

....

ІВАН ЛІВАК член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. помер 25-го січня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 7-го лютого 1922 року в Україні. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дочок Христину МекМіллен і Люсі Лівак. Похорон відбувся 29-го січня 1996 року на цвинтарі св. Матея в Баффало, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Кетлін М. Ленд, секр.

....

ЗЕНОН ОСТАЖ член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаґо, Ілл. помер 29-го січня 1996 року на 43-му році життя. Нар. 2-го липня 1952 року. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку батька Петра і маму Галину. Похорон відбувся на цвинтарі Веніс Меморіял Ґарден у Веніс, Фла.
Вічна Йому Пам'ять!

Гелен Карачевська, секр.

....

ПЕРЛ БОГАНЕК член УНС Відд. 112-го Т-ва ім. Св. Марії в Пармі, Огайо померла 26-го січня 1996 року на 99-му році життя. Нар. 24-го жовтня 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1930 року. Залишила у смутку внучку Ґейл К. Ґерст. Похорон відбувся 31-го січня 1996 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!

Мері Капраль, секр.

....

МАЙКЕЛ ТВАРСТОН мол. член УНС Відд. 109-го Т-ва ім. св. Михаїла в Бентлвилл, Па. помер 8-го березня 1996 року на 75-му році життя. Нар. 10-го серпня 1920 року в Манессен, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Мері. Похорон відбувся на цвинтарі в Беллсвеллі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Волтер Звірек, секр.

....

ДЖЕРРІ КОЗАК член УНС Відд. 53-го в Піттсбурґу, Па. помер 26-го грудня 1995 року на 76-му році життя. Нар. 6-го листопада 1919 року в Піттсбурґу, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Юлію, дочку Христину Дюсмор і троє внуків. Похорон відбувся на Brevard Memorial Park in Titusville, FL.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

....

АННА ГЕНІ член УНС Відд. 112-го Т-ва ім. св. Марії в Пармі, Огайо померла 17-го березня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 28-го червня 1921 року в Пітсбурґу, Па. Членом УНС стала 1974 року. Похорон відбувся 20-го березня 1996 року на цвинтарі Гіллкрест в Бедфорд Штс. Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!

Мері Капрал, секр.

....

ПАВЛО ПАНАСІК член УНС Відд. 102-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. помер 31-го березня 1996 року на 66-му році життя. Нар. 13-го червня 1929 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Мері Елизабет, дітей Мері Енн Скок, Павла, Сизен і Стефана, одного внука, братів Майка і Била Пейдж. Похорон відбувся на цвинтарі Святого Хреста в Клівленді, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

....

ТЕКЛЯ ГАВРИЛЮК член УНС Відд. 13-го Т-ва ім. св. Миколая в Вотервліт, Н.Й. померла 28-го березня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 1916 року в с. Ренеда, Сянік, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку дочку Лесю з мужем Карлом, брата Івана, сестру Марію в ЗСА і дві сестри в Україні, двох внуків та ближчу і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 2-го квітня 1996 року на цвинтарі св. Миколая у Вотервліт, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!

Павло Шевчук, секр.

....

НЕЛЛІ ПІЖИЦЬКА член УНС Відд. 427-го Т-ва ім. Івана Франка в Сейнт Катеринс, Онт., Канада померла 25-го лютого 1996 року на 75-му році життя. Нар. 1-го серпня 1920 року в Гаффорд, Саск., Канада. Залишила у смутку мужа Петра, синів Богдана з дружиною Вірою і Бориса з дружиною Анітою; внуків: Степана, Михайла, Кристен і Діяну. Похорон відбувся 28-го лютого 1996 року на цвинтарі Victoria Lawn Cemetery **в Сейнт Катеринс, Онт. Канада.**
Вічна Їй Пам'ять!

Марія Долішна, секр.

....

ПЕТРО КОЦУР член УНС Відд. 13-го Т-ва ім. св. Миколая у Вотервліт, Н.Й. помер 16-го лютого 1996 року на 71-му році життя. Нар. 1924 року в Колечові, Україна. Членом УНС став 1965 р. Залишив у смутку сина Івана, сестер Стефанію, Анну і Катерину, двох внуків та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Україні й Австралії. Похорон відбувся 23-го лютого 1996 року на цвинтарі св. Миколая у Вотервліт, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Павло Шевчук, секр.

....

СТЕФАН ГРИЦЕЛЯК член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ" в Рочестері, Н.Й. помер 20-го лютого 1996 року на 83-му році життя. Нар. 1913 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Лесю з чоловіком Яремою Павловичем, сина Михайла з дружиною Лесею, дочку Ольгу з чоловіком Карлом Мазон, внуків Володимира з дружиною Лілею Павлович, Степана з дружиною Лізою Павлович, Стефана і Михайла Грицеляків, правнуків Христофера і Тесі Павлович та родину в Україні. Похорон відбувся 23-го лютого 1996 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Христина Дзюба, секр.

....

о. ВОЛОДИМИР ПЕЛЕХ член УНС Відд. 422-го Т-ва ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па. помер 8-го квітня 1995 року на 82-му році життя. Нар. 1913 рокуу Львові, Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Неонілю, дочок Дарію й Ірену з мужем Миколою Зваричем і сином Андрійком, сина Ореста з дочками Ізабелею і Дарією. Похорон відбувся 12-го квітня 1995 року на укр. кат. цвинтарі св. Марії у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!

Василь Євтушенко, секр.

....

КАТЕРИНА ГАЛУЩАК член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па. померла 27-го лютого 1996 року на 88-му році життя. Народжена в Україні. Членом УНС стала 1936 року. Залишила у смутку братів Івана, Вілліяма, Павла й Евгена, багато племінників і племінниць. Похорон відбувся 2-го березня 1996 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Скат Тавншип, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Богдан Грищишин, секр.

....

Володимир А. ЗАЗВОРСЬКИЙ член УНС Відд. 147-го Т-ва ім. св. Михаїла в Аллентавн, Па. помер 12-го березня 1996 року на 64-му році життя. Нар. 15-го серпня 1931 року у Філядельфії, Па. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дру.кину Марилін. Похорон відбувся на цвинтарі Cedal Hill Memorial **в Аллентавн, Па.**
Вічна Йому Пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

....

МАРІЯ КОЗАК член УНС Відд. 288-го Т-ва ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па. померла 27-го березня 1996 року. Нар. 1924 року в Бетлегемі, Па. Членом УНС стала 1978 року. Залишила у смутку двох братів Теодора й Івана. Похорон відбувся на цвинтарі Holy Savior **в Бетлегемі, Па.**
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

....

СТЕФАНІЯ АВҐУСТИН член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" в Форд Ситі, Па. померла 22-го березня 1996 року на 80-му році життя. Нар. 29-го березня 1915 року в Форд Ситі, Па. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку мужа Луїза. Похорон відбувся 26-го березня 1996 року на цвинтарі Holy Trinity **у Форд Ситі, Па.**
Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

....

АНДРІЙ ФРЕНСИЗ МАЄРНІК член УНС Відд. 338-го в Монессен, Па. помер 3-го квітня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 5-го вересня 1921 року в Монессен, Па. Залишив у смутку племінника Тому і братів Йосифа, Михайла і Юрія. Похорон відбувся 6-го квітня в Мавзолею на цвинтарі Ґренд В'ю в Монессен, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Пошко, секр.

....